

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Umírání a smrt v nemocnici z pohledu sociální práce (Natálie Chalupová)

Bakalářská práce Natálie Chalupové zkoumá, jaký je vztah sociální práce k umírání a smrti v nemocnici. V teoretické části definuje pojmy smrt a umírání a rozebírá jejich společenské souvislosti. Zejména se zaměřuje na roli sociálních pracovníků při umírání v nemocnicích, a to jak v kontextu paliativní péče, tak i v souvislosti duchovních otázek po smyslu života. Do detailu rozebírá jednotlivé aspekty sociální práce s umírajícími a jejich rodinou. Praktická část představuje původní výzkum autorky v nemocnicích, kde pomocí polostrukturovaných rozhovorů se zdravotně-sociálními pracovníci zkoumala, jak přistupují k umírání a ke své práci v paliativním týmu.

Při hodnocení bakalářské práce bych chtěla vyzdvihnout osobní motivaci a angažovanost autorky v tématu, neboť v rámci své praxe pracovala v nemocnici s umírajícími a pocítovala potřebu téma více odborně prozkoumat. K tématu přistupuje citlivě, zejména v rozhovorech se sociálními pracovníci o tomto náročném tématu, a zároveň na dobré odborné úrovni.

Dále také chválím zpracování velmi obsažné teoretické části. Teorie k tématu je důkladně propracovaná a věnuje se detailně různým aspektům zkoumaného tématu. Autorka čerpá z dostatečného množství odborné literatury a pečlivě odkazuje na citované zdroje. Mám jen drobnou poznámku ohledně rozlišení spirituality a religiozity, které definuje na s. 32, v posledním odstavci však mluví o spiritualitě a teologii.

Praktická část představuje vlastní empirický výzkum autorky, který zaměřila na postoje sociálních pracovníků k umírání a smrti v nemocnici. Natálie Chalupová si vybrala kvalitativní výzkumný přístup s metodou sběru dat ve formě polostrukturovaných rozhovorů. Formulace výzkumného cíle a výzkumných otázek je jasná a výstižná. Stejně tak je dobře stanoven vzorek informantek na základě záměrného výběru podle vlastních kritérií. Snad by mohla být více popsána analýza sebraných dat (ne „Analýza sběru dat“ s. 42), způsob kódování, případně kódy, s jakým pracovala. Na s. 42 uvádí, že získala informovaný souhlas, že „rozhovory budou nahrávané a později anonymně zveřejněné“. Kde je hodlá zveřejnit a proč?

Analýza dat postupuje podle rozčlenění na dílčí výzkumné otázky, ke kterým uvádí výpovědi jednotlivých dotazovaných sociálních pracovníků. Líbí se mi, že k sobě vztahuje různé aspekty (kódy) zdravotně sociální práce v nemocnici, jako například vyrovnávání se se smrtí a délku zaměstnání na této pozici (s. 43). V rozhovorech se opakovaně objevuje téma změny v čase a zlepšení situace pro umírající v nemocnicích. Nemělo by se to promítnout jako jedno z důležitých zjištění do Shrnutí výsledků práce a Závěru?

V závěrečných kapitolách bakalářské práce najdeme Shrnutí a Závěr, zde mi ovšem chybí vztahování dosažených výsledků z vlastního výzkumu k poznatkům z teorie a jiných výzkumů prezentovaných v první části práce. Například by mohlo jít o výše zmíněnou změnu v oblasti paliativní péče v čase nebo rozpor teorie a empirie v tom, že sociální práce (ne)končí smrtí klienta. Autorka by tak mohla demonstrovat přínosy svého zajímavého výzkumu. Závěr je

bohužel jen popisný o tom, co bylo v práci uděláno a jaké má práce části. To by se mělo objevit spíše jen v úvodu a zde to již neopakovat.

Z formálního hlediska je práce přehledně členěna, v úvodu nastiňuje téma práce i logiku výkladu. Je psána čtivě a kultivovaným jazykem, bez výraznějších gramatických chyb či překlepů.

Posuzovaná práce je na dobré úrovni a splňuje kritéria hodnocení bakalářských prací.

Doporučuji k obhajobě a hodnotím ji A.

V Praze 30. 8. 2023

PhDr. Marta Kolářová, PhD.